

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

III. ÚS 743/2016-11

Ústavný súd Slovenskej republiky na neverejnom zasadnutí senátu 25. októbra 2016 predbežne prerokoval sťažnosť [REDACTED], [REDACTED], [REDACTED], zastúpenej advokátom JUDr. Ľubomírom Kaščákom, Horná 35, Banská Bystrica, pre namietané porušenie jej základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 a 2 Ústavy Slovenskej republiky rozsudkom Krajského súdu v Banskej Bystrici č. k. 13 Co/743/2015-299 z 20. októbra 2015 a takto

r o z h o d o l :

Sťažnosť [REDACTED] o d m i e t a ako zjavne neopodstatnenú.

O d ô v o d n e n i e :

I.

1. Ústavnému súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) bola 7. marca 2016 mailom a 8. marca 2016 poštou doručená sťažnosť [REDACTED], [REDACTED] (ďalej len „sťažovateľka“), pre namietané porušenie jej základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 a 2 Ústavy Slovenskej republiky

(ďalej len „ústava“) rozsudkom Krajského súdu v Banskej Bystrici (ďalej len „krajský súd“) č. k. 13 Co/743/2015-299 z 20. októbra 2015 (ďalej aj „napadnutý rozsudok“).

2. Zo sťažnosti a z k nej pripojených príloh vyplýva, že návrhom doručeným Okresnému súdu Zvolen (ďalej len „okresný súd“) 24. októbra 2011 sa sťažovateľka domáhala proti [REDAKOVANÉ] (ďalej len „odporkyňa“) určenia neplatnosti výberového konania vyhláseného jej rektorom na obsadenie štyroch miest odborných asistentov na [REDAKOVANÉ] [REDAKOVANÉ], ktoré sa uskutočnilo 27. júna 2011 (ďalej len „výberové konanie“), a zároveň žiadala uložiť odporkyňi vyplatiť sťažovateľke z titulu nemajetkovej ujmy sumu 10 884,24 €, ako aj trovy konania.

3. Okresný súd v poradí druhým rozsudkom č. k. 15 C/190/2011-279 z 3. marca 2015 návrh sťažovateľky v celom rozsahu zamietol ako nedôvodný s tým, že o trovách konania rozhodne po právoplatnosti rozhodnutia vo veci samej. V odôvodnení tohto rozhodnutia okresný súd uviedol, že sťažovateľka neplatnosť výberového konania opierala o ustanovenie § 5 ods. 10 zákona č. 552/2003 Z. z. o výkone práce vo verejnom záujme v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon č. 552/2003 Z. z.“), „*kde takáto ochrana je priznaná len vedúcemu zamestnancovi, čo navrhovateľka nebola*“. Sťažovateľka taktiež nepreukázala naliehavosť právneho záujmu na takomto určení, pričom podanou žalobou ani nemôže dosiahnuť zrušenie rozhodnutia rektora, na základe ktorého došlo k prijatiu iného uchádzača a uzavretiu pracovnej zmluvy. Sťažovateľka nepreukázala ani to, že neúspechom vo výberovom konaní došlo „*k zníženiu jej dôstojnosti, cti alebo k poškodeniu jej mena v odbornej verejnosti, v spoločenskom, pracovnom alebo súkromnom živote*“.

4. Proti rozsudku okresného súdu podala sťažovateľka odvolanie, v ktorom opätovne vyslovila presvedčenie, že § 5 zákona č. 552/2003 Z. z. sa „*vzťahuje na všetky miesta, ktoré sú obsadzované výberovým konaním*“, a teda aj na jej prípad, pretože v odsekoch 5, 7 a 10 používa pojem „*uchádzač*“, ktorý je širší ako pojem „*vedúci zamestnanec*“ (označený už v jeho nadpise). Sťažovateľka zároveň reagovala na obranu odporkyne prednesenú pred okresným súdom, ktorá tvrdila, že „*nakolko sa navrhovateľka návrhom domáhala*

vyslovenia zákonnosti rozhodnutia a postupu orgánu verejnej správy v zmysle ustanovenia § 244 a nasl. O. s. p.“ a „nárok navrhovateľky nebol uplatnený v dvojmesačnej prekluzívnej lehote, súd mal návrh ako nedôvodný zamietnuť“, vyslovením názoru, že vzhľadom na to, že „na výberové konanie sa nevzťahuje správy poriadok a v konaní nebolo vydané žiadne rozhodnutie..., bol len oboznámený výsledok výberového konania..., nebola oprávnená domáhať sa žalobou podľa § 247 a nasl. OSP preskúmania rozhodnutia vydaného vo výberovom konaní“.

5. Krajský súd napadnutým rozsudkom rozsudok okresného súdu ako vecne správny podľa v tom čase účinného § 219 ods. 1 a 2 Občianskeho súdneho poriadku (ďalej len „OSP“) potvrdil.

6. Sťažovateľka opakujúc svoje odvolacie námietky v sťažnosti namieta, že krajský súd sa v jej veci „neriadil ustanovením čl. 46 ods. 1, 2 Ústavy Slovenskej republiky a navrhovateľke tak neposkytol náležitú súdnu ochranu.. Súd návrh posúdil a teda aplikoval na tento právny vzťah nesprávne právne ustanovenia... Navrhovateľka nepovažuje vyslovený právny názor odvolacieho súdu za správy.“.

7. Na základe uvedeného sťažovateľka v petite žiada, aby ústavný súd nálezom vyslovil, že napadnutým rozsudkom krajského súdu bolo porušené jej základné právo na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 a 2 ústavy, aby napadnutý rozsudok zrušil a vec vrátil krajskému súdu na ďalšie konanie a aby sťažovateľke priznal finančné zadosťučinenie v sume 12 000 €, ako aj náhradu trov právneho zastúpenia.

II.

8. Podľa čl. 124 ústavy ústavný súd je nezávislým súdnym orgánom ochrany ústavnosti.

9. Podľa čl. 127 ods. 1 ústavy ústavný súd rozhoduje o sťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb, ak namietajú porušenie svojich základných práv alebo slobôd,

alebo ľudských práv a základných slobôd vyplývajúcich z medzinárodnej zmluvy, ktorú Slovenská republika ratifikovala a bola vyhlásená spôsobom ustanoveným zákonom, ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd.

10. Podľa čl. 140 ústavy podrobnosti o organizácii ústavného súdu, o spôsobe konania pred ním a o postavení jeho sudcov ustanoví zákon.

11. Ústavný súd podľa § 25 ods. 1 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 38/1993 Z. z. o organizácii Ústavného súdu Slovenskej republiky, o konaní pred ním a o postavení jeho sudcov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) každý návrh predbežne prerokuje na neverejnom zasadnutí bez prítomnosti navrhovateľa. Pri predbežnom prerokovaní každého návrhu ústavný súd skúma, či dôvody uvedené v § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde nebránia jeho prijatiu na ďalšie konanie. Podľa tohto ustanovenia návrhy vo veciach, na ktorých prerokovanie nemá ústavný súd právomoc, návrhy, ktoré nemajú náležitosti predpísané zákonom, neprípustné návrhy alebo návrhy podané niekým zjavne neoprávneným, ako aj návrhy podané oneskorene, môže ústavný súd na predbežnom prerokovaní odmietnuť uznesením bez ústneho pojednávania. Ústavný súd môže odmietnuť aj návrh, ktorý je zjavne neopodstatnený. Ak ústavný súd navrhovateľa na také nedostatky upozornil, uznesenie sa nemusí odôvodniť.

12. O zjavnej neopodstatnenosti sťažnosti (návrhu) pritom možno hovoriť vtedy, ak namietaným postupom orgánu štátu nemohlo vôbec dôjsť k porušeniu toho základného práva alebo slobody, ktoré označil sťažovateľ, a to buď pre nedostatok vzájomnej príčinnej súvislosti medzi namietaným rozhodnutím alebo iným označeným postupom orgánu štátu a základným právom alebo slobodou, ktorých porušenie sa namietalo, prípadne z iných dôvodov. Za zjavne neopodstatnenú sťažnosť preto možno považovať tú, pri predbežnom prerokovaní ktorej ústavný súd nezistil žiadnu možnosť porušenia označeného základného práva alebo slobody, reálnosť ktorej by mohol posúdiť po jej prijatí na ďalšie konania (napr. I. ÚS 66/98, I. ÚS 4/00, III. ÚS 168/05, IV. ÚS 136/05, III. ÚS 198/07, I. ÚS 453/2011). K iným dôvodom, ktoré môžu zakladať záver o zjavnej neopodstatnenosti sťažnosti, nesporne patrí aj ústavnoprávny rozmer, resp. ústavnoprávna intenzita namietaných

pochybení, resp. nedostatkov v činnosti alebo rozhodovaní príslušného orgánu verejnej moci, posudzovaná v kontexte s konkrétnymi okolnosťami prípadu (IV. ÚS 362/09, m. m. IV. ÚS 62/08).

13. Predmetom sťažnosti je námietka porušenia základného práva sťažovateľky na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 a 2 ústavy rozsudkom krajského súdu č. k. 13 Co/743/2015-299 z 20. októbra 2015, ktorým potvrdil rozsudok okresného súdu o zamietnutí návrhu sťažovateľky na určenie neplatnosti výberového konania a priznanie náhrady nemajetkovej ujmy.

14. Podľa konštantnej judikatúry ústavný súd nie je súčasťou systému všeobecných súdov, ale podľa čl. 124 ústavy je nezávislým súdnym orgánom ochrany ústavnosti. Pri uplatňovaní tejto právomoci nie je úlohou ústavného súdu zastupovať všeobecné súdy, ktorým predovšetkým prislúcha interpretácia a aplikácia zákonov. Úloha ústavného súdu sa obmedzuje na kontrolu zlučiteľnosti účinkov takejto interpretácie a aplikácie s ústavou alebo kvalifikovanou medzinárodnou zmluvou o ľudských právach a základných slobodách (napr. I. ÚS 19/02, I. ÚS 27/04, I. ÚS 74/05). Právomoc ústavného súdu konať a rozhodovať podľa čl. 127 ods. 1 ústavy o namietaných porušeníach ústavou alebo príslušnou medzinárodnou zmluvou garantovaných práv a slobôd je kvalifikovaná už spomínaným princípom subsidiarity, v zmysle ktorého ústavný súd o namietaných zásahoch rozhoduje len v prípade, že je vylúčená právomoc všeobecných súdov, alebo v prípade, že účinky výkonu tejto právomoci všeobecným súdom nie sú zlučiteľné so súvisiacou ústavnou úpravou alebo úpravou v príslušnej medzinárodnej zmluve. V nadväznosti na to ústavný súd nie je zásadne oprávnený preskúmať a posudzovať právne názory všeobecného súdu, ktoré ho pri výklade a uplatňovaní zákonov viedli k rozhodnutiu, ani preskúmať, či v konaní pred všeobecnými súdmi bol, alebo nebol náležite zistený skutkový stav a aké skutkové a právne závery zo skutkového stavu všeobecný súd vyvodil. Skutkové a právne závery všeobecného súdu môžu byť predmetom kontroly zo strany ústavného súdu len vtedy, ak by ním vyведенé závery boli zjavne neodôvodnené alebo arbitrárne, a tak z ústavného hľadiska neospravedlňiteľné a neudržateľné, a zároveň by mali za následok

porušenie základného práva alebo slobody (m. m. II. ÚS 1/95, II. ÚS 21/96, I. ÚS 4/00, I. ÚS 13/00, I. ÚS 139/02, III. ÚS 180/02, II. ÚS 231/04).

15. Všeobecný súd musí vykladať a používať ustanovenia na vec sa vzťahujúcich zákonných predpisov v súlade s účelom základného práva na súdnu ochranu. Aplikáciou a výkladom týchto ustanovení nemožno toto ani iné základné práva obmedziť spôsobom zasahujúcim do ich podstaty a zmyslu. Z tohto hľadiska musí všeobecný súd pri výklade a aplikácii príslušných právnych predpisov prihliadať na spravodlivú rovnováhu pri poskytovaní ochrany uplatňovaným právam a oprávneným záujmom účastníkov konania (obdobne napr. III. ÚS 271/05, III. ÚS 78/07). Princíp spravodlivosti a požiadavka materiálnej ochrany práv sú totiž podstatnými a neopomenuteľnými atribútmi právnej ochrany (predovšetkým súdnej) v rámci koncepcie materiálneho právneho štátu.

16. V súvislosti námietkou porušenia základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 ústavy ústavný súd navyše pripomína, že obsahom tohto práva je aj právo účastníka konania na také odôvodnenie súdneho rozhodnutia, ktoré jasne a zrozumiteľne dáva odpovede na všetky právne a skutkovo relevantné otázky súvisiace s predmetom súdnej ochrany, t. j. s uplatnením nárokov a obranou proti takému uplatneniu. Všeobecný súd však nemusí dať odpoveď na všetky otázky nastolené účastníkom konania, ale len na tie, ktoré majú pre vec podstatný význam, prípadne dostatočne objasňujú skutkový a právny základ rozhodnutia bez toho, aby zachádzali do všetkých detailov sporu uvádzaných účastníkmi konania. Preto odôvodnenie rozhodnutia všeobecného súdu, ktoré stručne a jasne objasní skutkový a právny základ rozhodnutia, postačuje na záver o tom, že z tohto aspektu je plne realizované základné právo účastníka na spravodlivý proces (IV. ÚS 115/03). Všeobecný súd je povinný na procesné úkony účastníkov primeraným, zrozumiteľným a ústavne akceptovateľným spôsobom reagovať v súlade s platným právnym poriadkom, a to aj pri rešpektovaní druhu a štádia civilného procesu, v ktorom účastník konania uplatňuje svoje nároky alebo sa bráni proti ich uplatneniu (I. ÚS 372/06).

17. Do obsahu základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 ústavy však nepatrí právo účastníka dožadovať sa ním navrhnutého spôsobu hodnotenia vykonaných

dôkazov (I. ÚS 97/97), resp. toho, aby súdy preberali alebo sa riadili výkladom všeobecne záväzných právnych predpisov, ktorý predkladá účastník konania (II. ÚS 3/97, II. ÚS 251/03, IV. ÚS 340/04, III. ÚS 240/2013).

18. Aj Európsky súd pre ľudské práva vo svojej judikatúre stabilne zdôrazňuje, že čl. 6 ods. 1 dohovoru síce ukladá súdom povinnosť odôvodniť svoje rozhodnutia, túto požiadavku však nemožno chápať tak, že súdy majú povinnosť dať podrobnú odpoveď na každý argument (rozsudok vo veci Van Hurk v. Holandsko z 19. 4. 1994, č. 16034/90, § 61). Rozsah, na ktorý sa povinnosť súdov odôvodniť svoje rozhodnutia vzťahuje, môže byť podľa povahy rozhodnutia rôzny. Okrem iného je potrebné zohľadniť aj rôznorodosť návrhov, ktoré účastník konania môže podať na súdy, ako aj rozdiely existujúce v zmluvných štátoch v súvislosti s právnou úpravou, zvyklosťami, právnymi názormi a vynášaním a vyhotovovaním rozhodnutí (rozsudok vo veci Ruiz Torija a Hiro Balani v. Španielsko z 9. 12. 1994, č. 18390/91). Skutočnosť, že súd neprerokuje každú podrobnosť tvrdenú účastníkom konania, nie je sama osebe v rozpore s požiadavkou spravodlivého prerokovania veci. Podstatné však je, aby sa neprehliadlo právo účastníka konania byť vypočutý a aby súd posúdil tvrdenia účastníka konania, hoci sa to explicitne neodráža v konečnom rozhodnutí (rozhodnutie č. 10153/82 z 13. 10. 1986, D. R. 49, s. 67, 74). Odvolací súd sa tiež pri zamietnutí odvolania v zásade môže obmedziť na prevzatie odôvodnenia nižšieho súdu (rozsudok vo veci Helle v. Fínsko z 19. 12. 1997, č. 20772/92).

19. So zreteľom na citované východiská posúdil ústavný súd aj napadnutý rozsudok krajského súdu (v spojení s rozsudkom okresného súdu), ktorý v relevantnej časti jeho odôvodnenia uviedol: „*Krajský súd preskúmal vec v rozsahu určenom § 212 ods. 1 OSP bez nariadenia pojednávania podľa § 214 ods. 2 OSP a rozsudok okresného súdu potvrdil podľa §219 ods. 1 OSP ako vo výroku vecne správny... V danej veci odvolací súd nezistil žiadne okolnosti, ktoré by spochybňovali správnosť rozsudku súdu prvého stupňa. Z obsahu spisu vyplýva, že procesný súd správne postupoval, keď zamietol návrh. Dôvody, pre ktoré tak urobil, okresný súd správne a podrobne rozobral v odôvodnení svojho rozsudku. S týmito dôvodmi sa v celom rozsahu stotožňuje aj odvolací súd a v podrobnostiach na ne odkazuje (§ 219 ods. 2 OSP).*“ Krajský súd zároveň zdôraznil, že „*nepovažuje za*

zmysluplné opätovne odpovedať na argumenty, ktoré žalobkyňa už v konaní použila a ktoré boli dostatočne zodpovedané okresným súdom. Napokon, aj žalovaný vo svojom vyjadrení k odvolaniu zrozumiteľne zdôvodnil nesprávnosť odvolacích záverov žalobkyne, ktorá napr. neakceptuje skutočnosť, že celý § 5 zák. č. 552/2003 Z. z. je označený ako výberové konanie na miesto vedúceho zamestnanca, a preto v tomto ustanovení nemôže byť upravovaný výber radového zamestnanca. Dôvody, uvádzané navrhovateľkou, pre ktoré sa nemohla domáhať nápravy v správnom konaní, nie sú pre toto rozhodovanie podstatné a preto nie je potrebné sa nimi ani zaoberať.“.

20. Preskúmaním napadnutého rozsudku krajského súdu ústavný súd dospel k záveru, že sťažovateľkou uplatnená, veľmi strohá argumentácia, nie je v žiadnom prípade spôsobilá spochybníť záver krajského súdu o potvrdení rozsudku okresného súdu. Krajský súd konal v medziach svojej právomoci, keď príslušné zákonné ustanovenia podstatné pre posúdenie veci interpretoval a aplikoval ústavne súladným spôsobom, jeho úvahy vychádzajú z konkrétnych faktov, sú logické, a preto aj celkom legitímne a právne akceptovateľné. Krajský súd primerane rozumným a v okolnostiach veci postačujúcim spôsobom reflektoval na sťažovateľkou vznesené tvrdenia, na prerokúvaný prípad aplikoval relevantné hmotnoprávne a procesnoprávne ustanovenia všeobecne záväzných právnych predpisov a svoje rozhodnutie o potvrdení rozsudku okresného súdu presvedčivo a zrozumiteľne odôvodnil. Možno teda uzavrieť, že krajský súd zodpovedal všetky právne a skutkovo relevantné otázky súvisiace s predmetom súdnej ochrany, ktorej sa sťažovateľka pred ním domáhala.

20. Skutočnosť, že sťažovateľka sa s právnym názorom krajského súdu nestotožňuje, nemôže sama osebe viesť k záveru o zjavnej neodôvodnenosti alebo arbitrárnosti tohto názoru a nezakladá ani oprávnenie ústavného súdu nahradiť právny názor krajského súdu svojím vlastným (obdobne I. ÚS 313/2010, II. ÚS 134/09, III. ÚS 127/2012).

21. Keďže ústavný súd nezistil žiadnu príčinnú súvislosť medzi napadnutým rozsudkom krajského súdu a namietaným porušením základného práva

sťažovateľky na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 ústavy, predloženú sťažnosť podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde odmietol z dôvodu jej zjavnej neopodstatnenosti.

22. Námietku sťažovateľky o porušení čl. 46 ods. 2 ústavy napadnutým rozsudkom krajského súdu považoval ústavný súd len za súčasť jej argumentácie, ktorá však nezohľadňuje účel citovaného článku ústavy, ktorým je „zaručiť prístup k súdu každému, kto tvrdí, že bol na svojich právach ukrátený rozhodnutím orgánu verejnej správy. Prístup k súdu sa nezaručuje kedykoľvek, ale iba vtedy, ak zákon neustanoví inak. Uplatnenie práva zaručeného čl. 46 ods. 2 ústavy vymedzuje zákon. Podľa § 247 ods. 2 Občianskeho súdneho poriadku všeobecné súdy v správnom súdnictve podľa druhej hlavy piatej časti Občianskeho súdneho poriadku preskúmajú len tie rozhodnutia, ktoré nadobudli právoplatnosť po vyčerpaní riadnych opravných prostriedkov“ (m. m. II. ÚS 12/97). Inými slovami, ústavne konformný výklad podmienok na uplatnenie práva na prístup k súdu môže byť iba taký, ktorý umožní správnenému súdu poskytnúť účinnú (skutočnú), a nie iba iluzórnu ochranu právam fyzických osôb. Sťažovateľka však takúto žalobu správnenému súdu nepodala, pretože ako vo svojom odvolaní uviedla, proti rozsudku okresného súdu „*nebola oprávnená domáhať sa žalobou podľa § 247 a nasl. OSP preskúmania rozhodnutia vydaného vo výberovom konaní*“.

Z uvedených dôvodov bolo právne bezvýznamné zaoberať sa ďalšími návrhmi sťažovateľky uvedenými v petite sťažnosti.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 25. októbra 2016